

§ 16

Dnr FN 2022-00016 1.2.4.1

Förskolenämndens årsredovisning 2021

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna Årsredovisning 2021.

Förskolenämnden framför önskan till Kommunfullmäktige om att årets överskott balanseras över till nästkommande år enligt Borås Stads regler och principer för ekonomistyrning.

Förskolenämnden erhåller ingen del av den så kallade skolmiljarden för 2022 och önskar därför få ta i anspråk 3 mnkr ur ackumulerat överskott för barn i behov av särskilt stöd.

Förskolenämnden framför även önskan till Kommunfullmäktige att ta i anspråk 2 mnkr ur ackumulerat överskott för utvecklingsarbete i samverkan med familjecentralerna och Socialt hållbart.

Förskolenämnden önskar också få använda ackumulerat överskott till att bekosta de insatser som kommer att göras avseende passersystem på flertalet förskolor. Insatserna kommer att föranleda högre hyreskostnader under avskrivningstiden. Förskolenämnden avser att specificera kostnaderna i delårsrapporterna under 2022, i takt med att uppgifter erhålls från Lokalförsljningsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. I ansvaret ingår också de öppna förskolorna samt samordningsansvaret för familjecentralerna. Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg jämlikt skollagen.

Det övergripande målet för verksamheten är att utveckla kvaliteten på undervisningen i förskolan och skapa en mer likvärdig förskola för alla barn i Borås Stad i alla avseenden.

Förskolenämnden har en budgetavvikelse för året på +12 409 tkr. Nämndens buffert på 8 100 tkr för året är förbrukad. Förskolenämnden önskar att årets överskott balanseras över till nästkommande år enligt Borås Stads regler och principer för ekonomistyrning. Rådande omständigheter på grund av Covid-19 har, som år 2020, påverkat både intäkt- och kostnadssidan under året.

Beslutsunderlag

1. Årsredovisning 2021 Förskolenämnden

Rättighetsanalys

Årsredovisning 2021 Förskolenämnden

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna Årsredovisning 2021.

Förskolenämnden framför önskan till Kommunfullmäktige om att årets överskott balanseras över till nästkommande år enligt Borås Stads regler och principer för ekonomistyrning.

Förskolenämnden erhåller ingen del av den så kallade skolmiljarden för 2022 och önskar därför få ta i anspråk 3 mnkr ur ackumulerat överskott för barn i behov av särskilt stöd.

Förskolenämnden framför även önskan till Kommunfullmäktige att ta i anspråk 2 mnkr ur ackumulerat överskott för utvecklingsarbete i samverkan med familjecentralerna och Socialt hållbart.

Förskolenämnden önskar också få använda ackumulerat överskott till att bekosta de insatser som kommer att göras avseende passersystem på flertalet förskolor. Insatserna kommer att föranleda högre hyreskostnader under avskrivningstiden. Förskolenämnden avser att specificera kostnaderna i delårsrapporterna under 2022, i takt med att uppgifter erhålls från Lokalförsljningsförvaltningen.

Sammanfattning

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. I ansvaret ingår också de öppna förskolorna samt samordningsansvaret för familjecentralerna. Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg jämlikt skollagen.

Det övergripande målet för verksamheten är att utveckla kvaliteten på undervisningen i förskolan och skapa en mer likvärdig förskola för alla barn i Borås Stad i alla avseenden.

Förskolenämnden har en budgetavvikelse för året på +12 409 tkr. Nämndens buffert på 8 100 tkr för året är förbrukad. Förskolenämnden önskar att årets överskott balanseras över till nästkommande år enligt Borås Stads regler och

principer för ekonomistyrning. Rådande omständigheter på grund av Covid-19 har, som år 2020, påverkat både intäkts- och kostnadssidan under året.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. I ansvaret ingår också de öppna förskolorna samt samordningsansvaret för familjecentralerna. Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg jämlikt skollagen.

Det övergripande målet för verksamheten är att utveckla kvaliteten på undervisningen i förskolan och skapa en mer likvärdig förskola för alla barn i Borås Stad i alla avseenden.

Förskolenämnden har en budgetavvikelse för året på +12 409 tkr. Nämndens buffert på 8 100 tkr för året är förbrukad. Förskolenämnden önskar att årets överskott balanseras över till nästkommande år enligt Borås Stads regler och principer för ekonomistyrning.

Rådande omständigheter på grund av Covid-19 har, som år 2020, påverkat både intäkts- och kostnadssidan under året. På intäktssidan blev förskoleavgifterna lägre än budgeterat till följd av färre barn än beräknat. Bland annat har vårdnadshavare som haft möjlighet skjutit upp inskolningar på grund av rådande omständighet. Nämnden har erhållit mer och fler statsbidrag än budgeterat, för bland annat språkutveckling. Nämnden gjorde ett stort överskott avseende personalrelaterade kostnader. Resultatet påverkades bland annat av att förvaltningen inte använde sig av timavlönad personal i lika hög grad, både på grund av att antalet barn var lägre på förskolorna men också för att minska smittspridning. Kostnaden för timavlönad personal var runt 7 mnkr lägre under 2021 än under 2019. En ökad andel personal var också frånvarande från arbetet i egen sjukdom eller för vård av barn. Nämnden gjorde totalt ett överskott avseende personalrelaterade kostnader med närmare 21 mnkr för perioden.

Under året beslutade Förskolenämnden att ta i anspråk 5,5 mnkr från Förskolenämndens buffert till satsningar på pedagogiska lärmiljöer i förskolan. Förskolenämnden beslutade även att fördela 2,6 mnkr ur bufferten för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd. Nämndens buffert på 8,1 mnkr för året var därmed förbrukad.

Det positiva ekonomiska resultatet gav förvaltningen möjlighet att göra ytterligare satsningar på förskolornas lärmiljöer, både inom- och utomhus, utöver de medel som fördelats ur nämndens buffert.

Förvaltningen erhöll statsbidrag för minskade barngrupper för läsåret 20/21 på ca 48 mnkr och för hösten 2021 på ca 26 mnkr.

Under pandemin har närvaron hos barnen i förskolan varit väldigt ojämn. Många har varit borta mycket, vilket föranlett att dessa barn fått en bristande undervisning under perioden. Kvaliteten på undervisningen har även påverkats av att många förskolor under perioden haft en hög andel pedagoger frånvarande, ibland under längre perioder. Det finns en risk för att detta i framtiden kommer ha en negativ påverkan för de barn som redan idag är i riskzon för att ha svårigheter att klara av framtida studier. Dessutom har ett nytt problem aktualiserats på förskolorna. Inskolningen av barn födda under pandemin har blivit mer personalkrävande och kan troligtvis kopplas till att dessa barn träffat få personer under sitt första levnadsår. Förskolenämnden erhåller ingen del av den så kallade skolmiljarden för 2022 och önskar därför få ta i anspråk 3 mnkr ur ackumulerat överskott för barn i behov av särskilt stöd.

Förskolenämnden önskar inför 2022 ta i anspråk 2 mnkr ur ackumulerat överskott för utvecklingsarbete i samverkan med familjecentralerna och Socialt hållbart.

Förskolenämnden önskar även få använda ackumulerat överskott till att bekosta de insatser som kommer att göras avseende passersystem på flertalet förskolor. Insatserna kommer att föranleda högre hyreskostnader under avskrivningstiden. Förskolenämnden avser att specificera kostnaderna i delårsrapporterna under 2022, i takt med att uppgifter erhålls från Lokalförsörjningsförvaltningen.

Förskolenämnden önskar totalt ta i anspråk 5 mnkr ur ackumulerat överskott, samt för insatser kopplade till passersystem.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Förskolenämnden har inför detta beslut upprättat en rättighetsanalys.

Beslutsunderlag

1. Årsredovisning 2021 Förskolenämnden
2. Rättighetsanalys

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 februari 2022.

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Ina Furtenbach
Handläggare

Förskolenämndens årsredovisning 2021

Med hjälp av Rättighetsanalysen prövas beslutets påverkan på invånarna/rättighetsbärarna bästa och beslutets påverkan på ett jämlikt Borås. Ett jämlikt samhälle är ett samhälle där de mänskliga rättigheterna respekteras, skyddas och uppfylls. Med hjälp av rättighetsanalysen kan Borås stad fatta beslut som leder mot ett mer jämlikt Borås.

Rättighetsanalysen bygger på rättighetsprinciperna; icke-diskriminering och jämlikhet, deltagande och inkludering, transparens och ansvarsutkrävande och prövar beslutets påverkan på dessa.

Prövning av barnets bästa i enlighet med barnkonventionen

Kommuner har i skyldighet att beakta barnets eller barnens bästa i beslut som rör barn. Det verktyg som rekommenderas av Barnombudsmannen och FN är en Barnkonsekvensanalys. Barnkonsekvensanalysen har integrerats i rättighetsanalysen för att inkludera barnets rättigheter i analysen.

Varför ska du göra en rättighetsanalys?

Hela kommunen och alla kommunala verksamheter bär som skyldighetsbärare ett gemensamt och enskilt ansvar för att rättighetsbärarnas, våra invånares, mänskliga rättigheter respekteras, skyddas och uppfylls.

När ska du göra en rättighetsanalys?

Rättighetsanalysen bör användas som underlag inför beslut som berör kommunens invånare/rättighetsbärare för att undersöka vad konsekvenserna av beslutet blir för en grupp rättighetsbärare/invånare eller rättighetsbärare/invånarna generellt.

Ju tidigare i beslutsprocessen du gör rättighetsanalysen, desto lättare är det att korrigera beslutsförslaget. Ha därför för vana att göra rättighetsanalysen tidigt i beslutsprocessen.

Hur gör du rättighetsanalysen?

1. Svara på frågorna och fyll i den nedanstående matrisen utifrån frågeställningarna.
2. Det finns två sätt att genomföra matrisen på. Du kan kombinera de två sätten eller välja ett av sätten.
3. 1) Tänk på alla målgrupper som berörs av beslutet samtidigt. Genomföranden tar längre tid, men du behöver bara göra analysen en gång.
4. 2) Ta en grupp i taget, exempelvis barn eller äldre, genom att bara fokusera på den gruppen. Det går då snabbare att besvara frågorna, men om du vill tänka in flera grupper behöver du göra analysen upprepande gånger.

A. Ärendebeskrivning

Beslut: Beskrivning av ärendet som Rättighetsanalysen avser samt eventuell bakgrund till ärendet.	Förskolenämndens årsredovisning 2021
Ansvarig:	Förskolenämnden
Beslutsdatum:	2022-02-28

B: Analysunderlag

Icke-diskriminering & jämlikhet	
B1: Vilka rättighetsbärare/invånare kommer beröras av beslutet? Exempelvis barn och unga, män, kvinnor, nationella minoriteter, etniska minoriteter, personer med funktionsnedsättningar, HBTQI-personer. Kan också vara boende i särskild stadsdel eller invånare med viss utbildningsgrad.	Barn i verksamheten samt kommande förskolebarn berörs av ärendet då resultatet av redovisningen kan komma att påverka kommande år. Barnen kommer att ligga i fokus för denna rättighetsanalys. Personal i Förskoleförvaltningen berörs då redovisningen kan komma att påverka kommande års verksamhet. Medborgarna berörs och då verksamheten är skattefinansierad. Dock kommer inte en separat rättighetsanalys göras för dessa två grupper.
B2: Vilka diskrimineringsgrunder påverkas berörda rättighetsbärare av?	Individuella barn kan beröras av alla diskrimineringsgrunder. Gruppen barn inskrivna i

<p>1) etnisk tillhörighet, 2) religion eller annan trosuppfattning, 3) kön, 4) sexuell läggning, 5) funktionsnedsättning, 6) ålder, 7) könsöverskridande identitet eller uttryck.</p> <p>Tänk på att varje enskild grupp som berörs av beslutet kan bestå av personer med olika diskrimineringsgrunder.</p>	<p>Borås kommunala förskolor berörs främst av diskrimineringsgrunden ålder.</p>
<p>B3: Vilka rättigheter i barnkonventionen har identifierats som viktiga i beslutsförslaget?</p>	<p>Artikel 2 - Alla barns lika värde och icke-diskriminering</p> <p>Artikel 3 - Barns bästa i frågor som rör dem</p> <p>Artikel 6 - barns rätt till liv och utveckling</p> <p>Artikel 28 - Barn har rätt till utbildning.</p>
<p>B4: Vad säger övriga nationella lagar, föreskrifter och riktlinjer om det som beslutet berör?</p> <p>Skriv ner vilka som har beaktats, beakta även kommunala styrdokument.</p>	<p>Kommunallagen säger att Kommunfullmäktige ska besluta om årsredovisningen, vilket nämndens årsredovisning ligger till grund för.</p> <p>Borås Stads Styr- och ledningssystem säger att nämndernas redovisningar och revisionsberättelser ligger till grund för Kommunfullmäktiges prövning av nämndledamöternas ansvar. Årsrapporterna ska ge Kommunfullmäktige en rättvis bild över kommunens och bolagens samlade finansiella ställning och utveckling.</p> <p>Årsredovisningen ligger även till grund för Kommunfullmäktiges beslut om hur nämndernas resultat ska överföras till nästkommande år.</p>
<p>Transparens & ansvarsutkrävande</p>	
<p>B5: Har informationen om beslutsförslaget varit allmänt tillgänglig och spridd? Om ja-på vilket sätt? Om nej – varför?</p> <p>Exempelvis direkt information till de invånare som påverkas, information på bibliotek och på kommunens webbsida.</p>	<p>Ja. På kommunens webbsida sju dagar innan nämndsammanträdet har handlingarna varit tillgängliga för allmänheten.</p>

<p>B6: Kan alla invånare/rättighetsbärare ta till sig denna information? Om ja- på vilket sätt? Om nej – varför?</p> <p>Exempelvis klarspråk, andra språk, punktskrift (braille), bildstöd och teckenspråk.</p>	<p>Nej, barnen har inte bedömts kunna ta till sig informationen för årsredovisningen.</p>
<p>Delaktighet & inkludering</p>	
<p>B7: Har berörda rättighetsbärare fått ge sina åsikter i ärendet? Vilka rättighetsbärare har tillfrågats? Om svaret är nej, varför?</p>	<p>Barnen har inte tillfrågats. Barnperspektivet har tillgodosetts genom att förvaltningsledningen som representant för barnen och verksamheten har varit delaktiga i framtagandet av rapporten.</p>
<p>B8: Vad tycker rättighetsbärarna om det som beslutet berör?</p>	<p>Vet inte.</p>
<p>B9: Har rättighetsbärarnas synpunkter beaktats? Beskriv hur åsikterna har beaktats. Om svaret är nej, varför?</p>	<p>Nämndens verksamhet utgår alltid från barnet eller barnens bästa. Utgångspunkt har varit att tillgodose barnens bästa som grupp på övergripande nivå och det individuella barnets rättigheter tillgodoses i den dagliga verksamheten.</p>

C: Bedömning

<p>C1: Vilka negativa och positiva konsekvenser kan beslutet få för rättighetsbärarna? Använd fakta från ditt analysunderlag:</p> <p><u>Icke-diskriminering & inkludering:</u> Berörda diskrimineringsgrunder, lagar, föreskrifter, riktlinjer, statistik, beprövad erfarenhet, relevanta aktörers erfarenheter.</p>	<p>Ärendet bedöms vara ett administrativt ärende med en redovisning och analys av det gångna året. Därför är det svårt att beskriva positiva och negativa konsekvenser av ärendet. Konsekvenserna av handlandet under det gångna året förutsätts ha hanterats vid de tagna besluten.</p> <p>Barnen gynnas av att nämnden genomför det som åläggs dem via lagar och styrdokument.</p>
---	--

<p><u>Transparens och ansvarsutkrävande:</u> Spridning av information, tillgänglighet.</p> <p><u>Deltagande och inkludering:</u> Rättighetsbärarnas synpunkter.</p>	
<p>C2: Vilka möjliga intressekonflikter har identifierats?</p>	<p>Ärendet bedöms vara ett administrativt ärende med en redovisning och analys av det gångna året. Därför är det svårt att beskriva intressekonflikter av ärendet. Eventuella intressekonflikter av handlandet under det gångna året förutsätts ha hanterats vid de tagna besluten.</p>
<p>C3: Finns det kompensatoriska åtgärder?</p>	<p>Nej.</p>
<p>C4: Hur sker återkoppling till berörda rättighetsbärare och övriga aktörer som kan vara berörda?</p>	<p>Årsredovisningen skickas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.</p>

Årsredovisning 2021

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Viktiga händelser under året	3
3 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	4
3.1 Människor möts i Borås	4
3.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....	5
3.3 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande	6
3.4 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	7
3.5 Ekonomi och egen organisation	7
4 Nämndens verksamhet 1	11
4.1 Resultat	11
4.2 Budgetavvikelse	13
4.3 Verksamhetsanalys	13
4.4 Verksamheten 2021	19
4.5 Jämställdhetsperspektivet	19
5 Konsekvenser av coronaviruset	20
6 Verksamhetsmått	21
6.1 Förskola.....	21
7 Investeringar	22
7.1 Sammanställning investeringsvolymerna	22
7.2 Investeringar, årliga anslag	22
7.3 Investeringar som löper över flera år.....	22

1 Inledning

Förskoleförvaltningens viktigaste uppdrag de kommande åren är att fortsätta arbetet med att skapa en likvärdig förskoleverksamhet av god kvalitet. Under 2021 har de huvudutmaningar som nämnd och förvaltning identifierat stått i fokus. Förvaltningen har tagit fram en övergripande verksamhetsplan som identifierar de gemensamma utvecklingsområdena:

- Kvalitet i utbildningen - en god och likvärdig kvalitet i alla förskolor
- Kompetensförsörjning - kvalitativ och långsiktig kompetensförsörjning
- Förvaltningens processer – goda förutsättningar för verksamheterna och underlag för beslut

Barngruppernas storlek och personaltätheten är en viktig faktor för utbildningens kvalitet, barns trygghet och hälsa samt personalens arbetsmiljö. Under 2021 har barngruppernas storlek på flertalet förskolor kunnat hållas nere tack vare ett omfattande statsbidrag. På de förskolor som inte erhöll statsbidraget översteg fortfarande barngruppernas storlek betydligt Skolverkets riktmärken.

Pandemin har dominerat arbetet med kompetensförsörjning och personalfrågor under året. Förskolorna har hållits öppna vilket har varit viktigt för barn och familjer, men inneburit risker för personalen. I januari fanns en fastställd nedgång av sjukskrivningstalen hos förskolepersonalen. Under pandemin ökade sjukskrivningarna under våren för att återgå till normal nivå under sommaren men steg sedan i höjden under hösten. Under året har uttaget av tillfällig föräldrapenning (VAB) ökat. Det går att se att antalet tillfällen som medarbetare är hemma för vård av barn ökat något, samt att antalet dagar medarbetarna är hemma ökat betydligt. Sammanlagt innebär det att frånvaron hos både personal och barn varit högre än normalt. De skärpta restriktionerna har starkt påverkat utfallet. Vissa positiva konsekvenser har beskrivits i verksamheten som att de barn som finns närvarande på förskolan är friskare än tidigare, samt att andra smittsamma sjukdomar så som exempelvis magsjuka och säsongsinfluensan minskat. Bemanningssituationen har trots ökad frånvaro varit stabil eftersom barnens närvaro också varit lägre. Enstaka enheter har under hösten haft större svårigheter med bemanning. Pandemin har inneburit 2% ökad sjuklighet på totalen, men där vissa månader haft avsevärt högre sjuktal, och ökningen ligger framförallt inom korttidsfrånvaro, 1-14 dagar.

Lokalfrågan är fortsatt viktig för förskolan. Under 2021 öppnade Lundens förskola på Bergsäter. Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, eftersom för att hålla kontroll över de ökade lokalkostnaderna en ny förskola innebär.

2 Viktiga händelser under året

Covid-19 har präglat årets arbete. Rutiner för hämtning och lämning förändrades föregående år och förskolorna har uppmanats att fortsätta med goda rutiner även under våren och hösten. Hösten har utöver Covid-19 också drabbat förskolorna med RS-virus och förkylningar.

Under hösten har ett byte till ny lärplattform påbörjats. Alla förskolor har fått en digital utbildning för att kunna göra bytet till ny lärplattform. I ett första skede fokuserar kommunikation med vårdnadshavare och under våren 2022 kommer arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i systemet att prioriteras.

I samverkan med andra förvaltningar har ett arbete påbörjats kring språkutvecklande arbete på Norrby. Flera projekt har startats med hjälp av extern finansiering. Medel har erhållits från Socialt hållbart Borås för att utveckla nya metoder och arbetssätt för att i samarbete nå vårdnadshavare som en del i det språkutvecklande arbetet. Sökta medel har också erhållits från Skolverket, EU och genom riktade statsbidrag.

I oktober trädde en ny regel i LAS (lagen om anställningsskydd) i kraft, vilket innebär att gränsen för

inkonvertering sänktes från 24 till 18 månader. Detta innebar att ett 30-tal medarbetare fick en tillsvidareanställning på förvaltningen från en dag till en annan.

Bemanningsenheten fortsätter att serva förvaltningen med timvikarier vid korta frånvaroluckor, under året har enheten dock påverkats av att samhället i övrigt öppnat upp mer och mer och att konkurrensen på arbetsmarknaden är hårdare. Verksamheten har haft en hög frånvaroegrad på grund av sjukdom men också på grund av frånvaro för tillfällig föräldrapenning. Under slutet av året ökade sjukfrånvaron kraftigt. Detta har inneburit en ökad svårighet att få tag på timvikarier, vilket påverkat verksamheterna negativt.

P g a covid-19 har alla Öppna förskolor under en period varit stängda. Verksamheten ställde sedan om till arbete utomhus och digital verksamhet för att möta familjer.

Statsbidraget för minskade barngrupper försvinner i nuvarande form och slås inför 2022 samman med statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder. Totalt sett fördelas lika mycket statsbidrag ut till landets kommuner men fördelningen påverkas. Förskolenämnden har erhållit ca 50 mnkr i statsbidrag för minskade barngrupper och drygt 4 mnkr för kvalitetssäkrande åtgärder. Inför 2022 kommer Förskolenämnden erhålla drygt 19 mnkr för kvalitetssäkrande åtgärder, dvs en minskning med ca 35 mnkr. Kommunfullmäktige beslutade därför den 18 november 2021 att tillföra Förskolenämnden 35 mnkr. För de förskolor som erhållit mycket statsbidrag för minskade barngrupper kommer det innebära förändringar inför 2022, men på sikt kommer ett ökat kommunbidrag istället för ett riktat, tillfälligt statsbidrag innebära större kontinuitet, stabilitet och förutsägbarhet i verksamheten.

Under året har arbetet med att mötesformen Västbus övergår i SIP (samordnad individuell plan) skett. Rektorer har utbildats i SIP av SIP samordnare från VGR. SIP kommer att implementeras fullt ut under 2022.

Arbete med ny digital plattform, SAMSA, för att dokumentera SIP (samordnad individuell plan) har påbörjats och kommer att implementeras under kommande år. Arbetet sker i samverkan med skolklustret och VÄF.

Styrgrupp och referensgrupp för projektet Tidig upptäckt tidiga insatser har startat. Projektet är fastställt av DPS och kommer att implementeras i Borås stad under 2022.

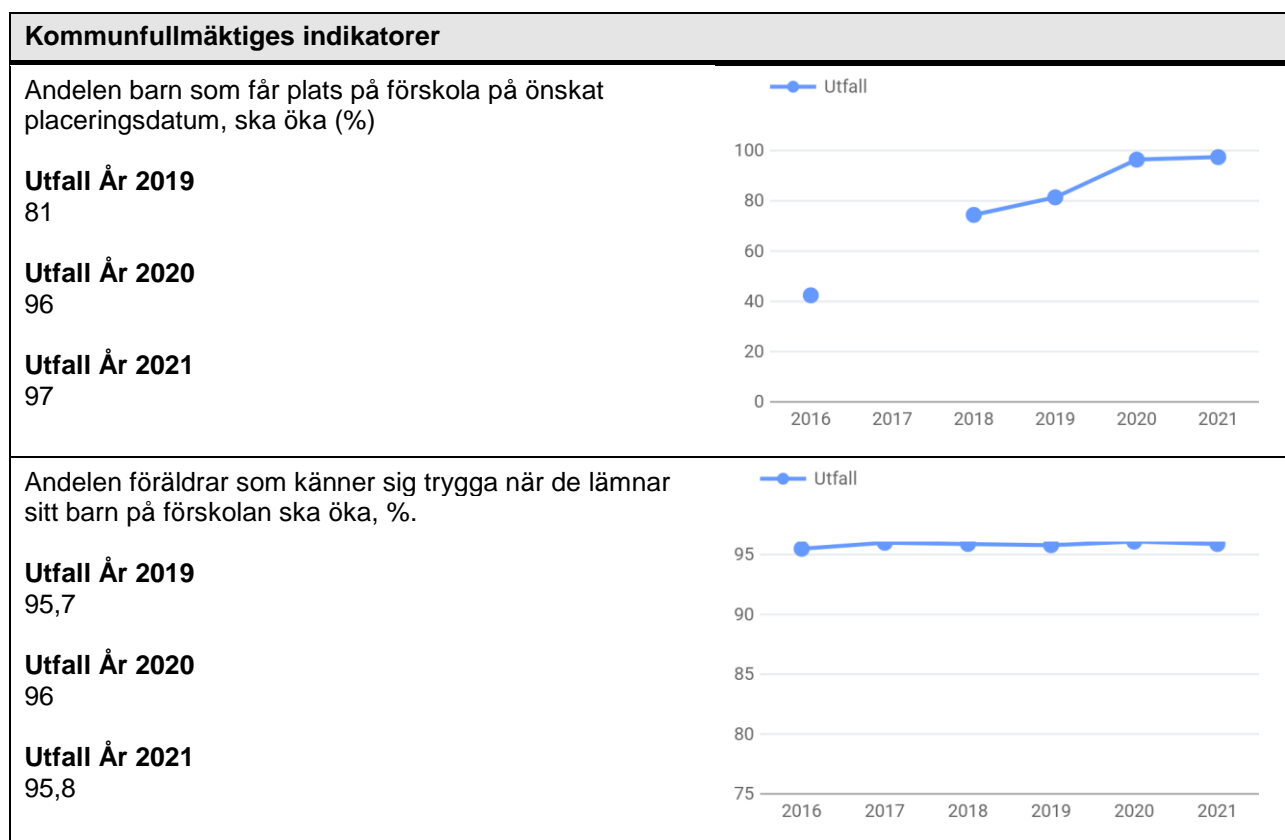
3 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

3.1 Människor möts i Borås

3.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
Vård- och äldrenämnden ska i samverkan med Förskolenämnden pröva möjligheten att införa någon form av integrerad verksamhet för barn och äldre, till exempel på Kristineberg.	◆ Delvis genomfört	Mötesplatsen på Kristineberg ska renoveras. De nya lokalerna planeras utformas för att underlätta ett ökat samverkansarbete mellan förvaltningarna. Förskolenämnden förväntas vara klar med uppdraget 2023 när nya förskolan har öppnat. En ny förskola projekteras i anslutning till äldreboende, ett samarbete planeras inför öppnandet.

3.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Andelen barn som får plats på förskola på önskat placeringsdatum, ska öka (%)

När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl har behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola ska skyndsamt erbjudas förskola.

Under 2021 fick 97 % av barnen plats på förskola på önskat placeringsdatum. I de kommuner som följer indikatorn (ovägt medel) fick 58 % av barnen plats på önskat placeringsdatum (källa: Kolada). I genomsnitt fick de barn som inte fick plats på önskat placeringsdatum vänta i 14 dagar. För att fortsatt kunna erbjuda så många barn som möjligt plats på önskat placeringsdatum har förvaltningen under 2021 fokuserat på att göra handläggningen så effektiv som möjligt.

Andelen föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan ska öka, %.

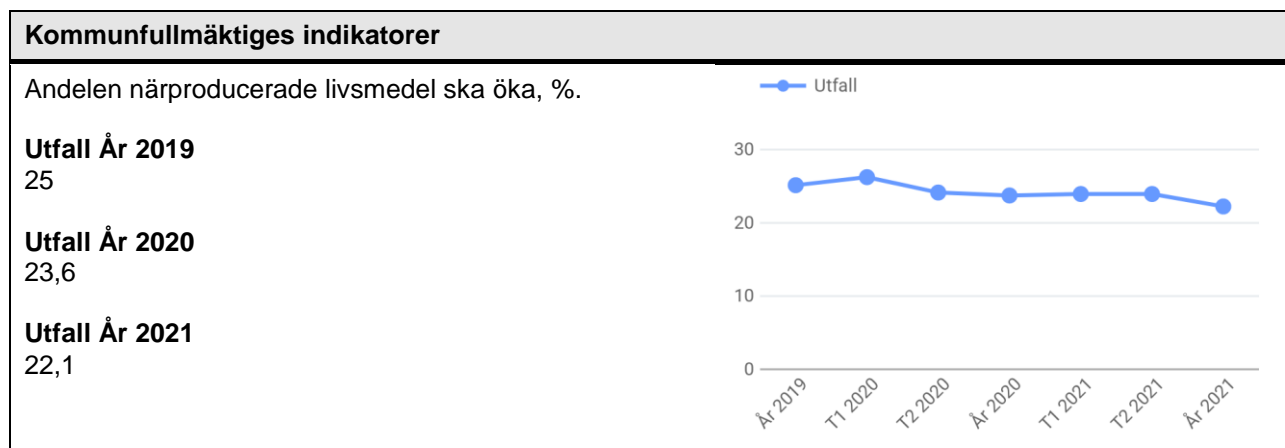
Andelen vårdnadshavare som känner sig trygga ligger kvar på samma nivå som föregående år. De allra flesta vårdnadshavare, 96 %, anger att de känner sig trygga när de lämnar sina barn på förskolan. Sett över en treårsperiod är resultatet konstant. Det är svårt att nå 100 % då vårdnadshavare kan svara även på faktorer utanför Förskolenämndens kontroll som tex upplevd trygghet i närområdet. Enskilda förskolor kan också uppleva personalbyten vid den tidpunkt då enkäten besvaras. Enheterna analyserar de kommentarer som eventuellt finns kopplade till frågan samt vidta åtgärder för att alla vårdnadshavare ska kunna känna sig trygga. Arbetet följs upp på rektorens kvalitetsdialoger. Ett gott bemötande och ett professionellt förhållningssätt till barn och vårdnadshavare lägger grunden för en känsla av trygghet, detta arbetar enheterna löpande med under verksamhetsåret. Samverkan i olika former med vårdnadshavarna är också en viktig faktor för att vårdnadshavarna ska känna sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan.

Under 2021 minskade andelen som deltog i enkäten till 50% från tidigare års 85 %, detta beror sannolikt på pandemin. Tidigare år har det vid hämtning och lämning på förskolorna funnits möjlighet för vårdnadshavare att besvara enkäten på plats via en surfplatta. 2021 har inte detta varit möjligt att genomföra på grund av pandemin. Detta medförde att enkäten fick genomföras på ett annat sätt genom att en länk med lösenord skickades ut till den enskilda vårdnadshavaren.

3.2.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
Förskolenämnden uppdras att tillsammans med Arbetslivsnämnden se till att samhällsintroduktion erbjuds på alla familjecentraler.	● Genomfört	Alla öppna förskolor har rekryterat deltagare till utbildningarna. Många besökare har gått utbildningen. Förskolenämnden har därmed genomfört sin del av uppdraget. Vi fortsätter vår samverkan kring ytterligare rekryteringen till utbildning inom samhällsintroduktion.
Lokalförsörjningsnämnden ska tillsammans med Grundskolenämnden, Förskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden under 2021 utreda hur nämnderna på ett bättre sätt kan använda sina lokaler gemensamt. Det ska särskilt belysas hur föreningslivet kan använda lokalerna när det inte bedrivs någon utbildning i dem.	● Genomfört	Förskolenämnden samnyttjar idag lokaler med grundskolans tidiga år på flera orter. Lokaler främst i ytterområdena används flexibelt. En riktad arbetsgrupp har arbetat för att ytterligare utveckla samnyttjandet och har utrett frågan. Utredningen behandlades av Förskolenämnden den 27 januari 2022 och Lokalförsörjningsnämnden ska översända utredningen till Kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen.

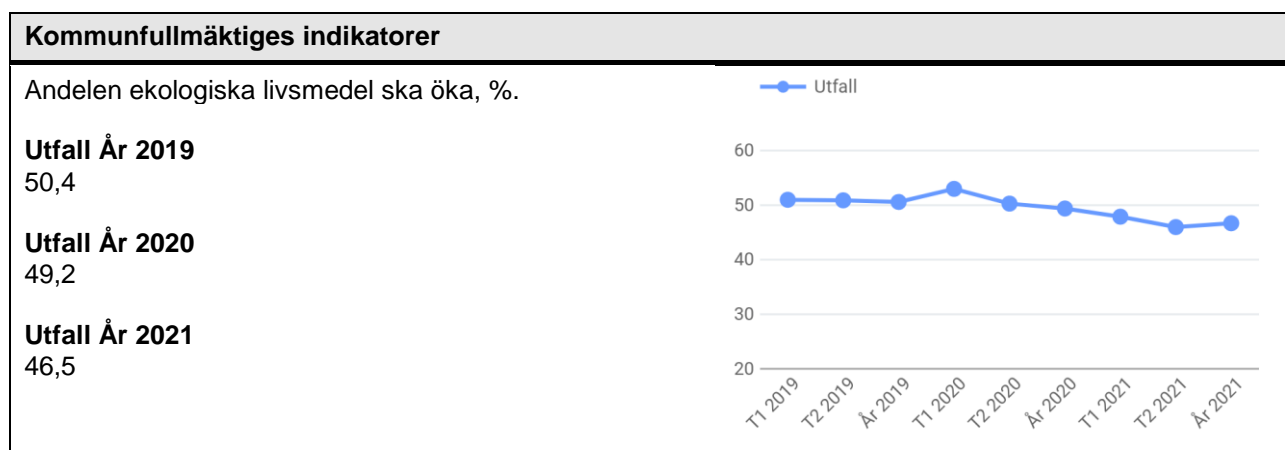
3.3 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.

Närproducerade livsmedel har inte varit tillgängligt för uppföljning under året, men nu går det att få ut statistik på närproducerat från systemet Hantera varje månad eller vid varje tertial. Andelen närproducerat livsmedel har under 2021 inte ökat, därmed är målet inte uppfyllt. Kostverksamheten ligger organisatoriskt under Grundskoleförvaltningen som köper in livsmedel ifrån upphandlade leverantörer. Arbetet med att öka andelen närproducerade livsmedel sker framförallt tillsammans med koncerninköp vid upphandlingsseendet. År 2019 var det första året som årsstatistik för närproducerade livsmedel kunde tas fram och sett till trenden har andelen närproducerade livsmedlen inte ökat sedan dess.

3.4 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

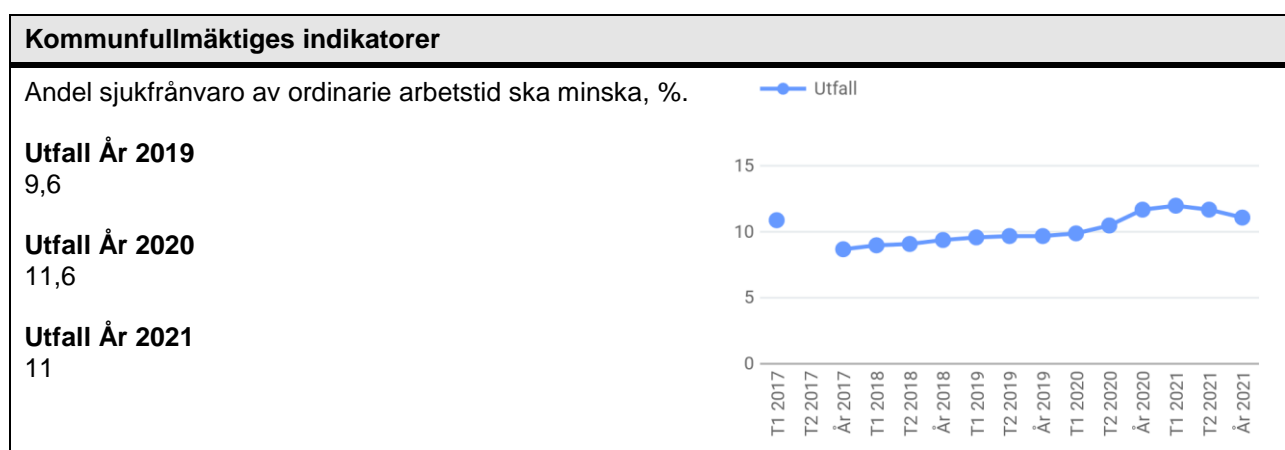

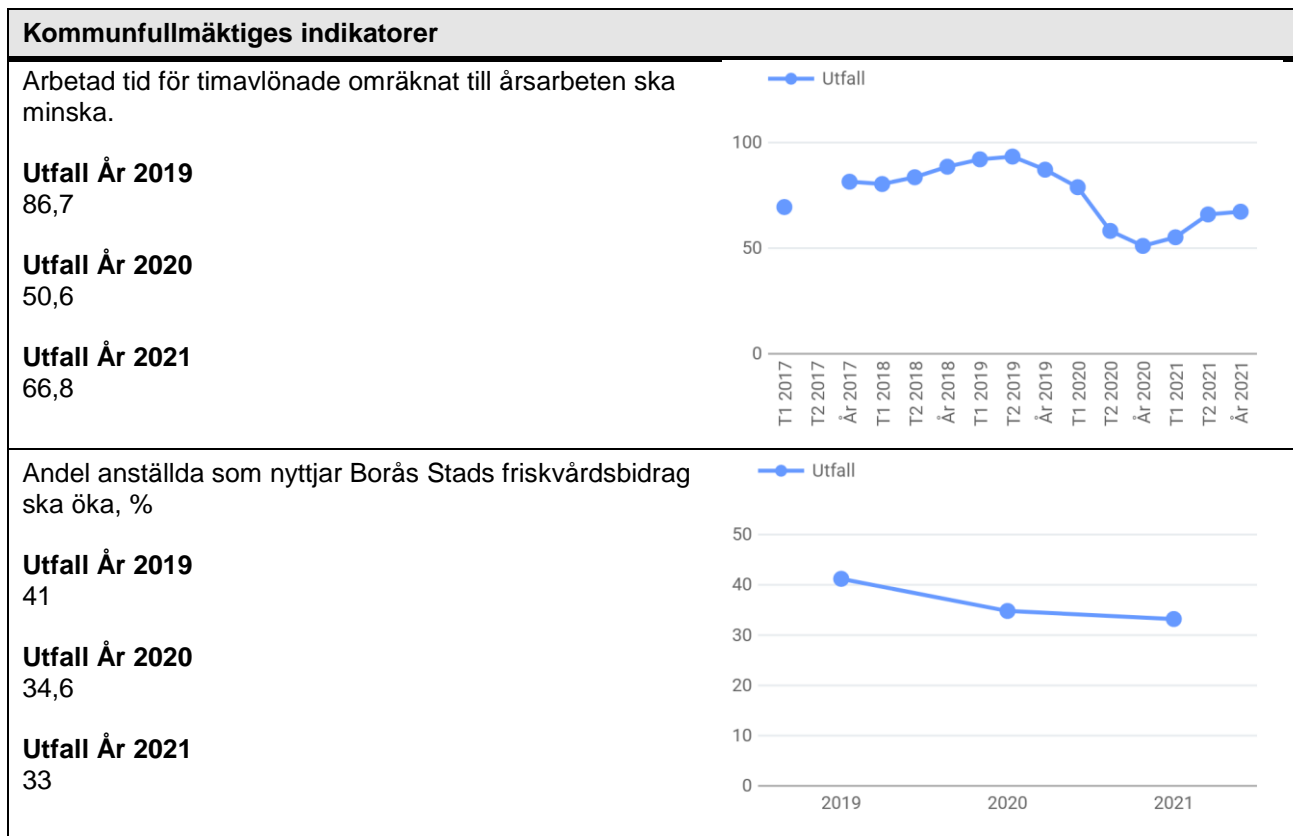
Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.

Målvärdet är inte uppnått. Andel ekologiska livsmedel är något lägre 2021 jämfört med utfallet för 2022.

Kostverksamheten ligger organisatoriskt under Grundskoleförvaltningen och köper in ekologiska livsmedel ifrån upphandlade leverantörer. Kostverksamhetens ambition är att, inom ramen för livsmedelsbudgeten, maximera inköpen av ekologiska livsmedel. Livsmedelspriserna har kraftigt ökat sedan den 1 maj 2019, då det nya livsmedelsavtalet trädde i kraft. De ökade livsmedelspriserna kan härledas till finansieringsmodellen för distributionscentralen och ökade livsmedelspriser under året. Livsmedelsavtalet säkerställer en viss ambitionsnivå vad gäller ekologiska livsmedel utifrån att vissa produktgrupper enbart är upphandlade som ekologiska, exempelvis mejeriprodukter. Prisökningarna på livsmedel har inneburit en ekonomisk utmaning för verksamheten under 2020 och så även under 2021.

3.5 Ekonomi och egen organisation

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

Förvaltningens sjukfrånvarosiffror har präglats av den pågående pandemin under hela 2021. Den uppgång som fanns under hela 2020 stabiliserade sig och det gick även att se en nedåtgående trend i slutet av året. Den pågående pandemin har inneburit att det har varit svårt att arbeta fokuserat, proaktivt och strategiskt med arbetsmiljö- och hälsofrågorna under året. Under tidiga delen av hösten kunde arbetet gradvis återgå till det ordinarie, för att i slutet av året riktas in på kraftigt ökad sjukfrånvaro.

Vid summering av sjukstatistiken för 2021 går det att konstatera att den totala sjukfrånvaron blev 11%, en förändring mot 2020 då frånvaron var 11,6%. Variationen mellan olika månader är stor och toppar på över 13% i februari.

Förvaltningen har fortsatt arbeta med integreringen av arbetsmiljö- och kompetensförsörjningsfrågorna i förskolornas verksamhetsplan för att skapa en helhetsbild av förskolans samlade prioriterade områden.

Förvaltningen har under året permanentat tjänsten som verksamhetsutvecklare inom HR för att prioritera arbetet med arbetsmiljö- och hälsofrågorna. Fokus kommer även att läggas på arbetet med att minska både den korta och den långa frånvaron.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.

Behovet av timanställda har varit högt under hela året. Bemanningenheten har stöttat förvaltningen på ett bra sätt under hela året, dock gick det att se en minskande täckningsgrad under senare delen av hösten. Detta märktes i verksamheten, där flertalet rektorer signalerade besvär med att täcka frånvaroluckor. Den lägre täckningsgraden påverkades bland annat av att Bemanningenheten också stöttar förvaltningen med att tillsätta vikariat vilket gör att antalet personer som är tillgängliga för tim minskar. Bemanningenheten signalerar också för en ökad sjukfrånvaro bland de timanställda samt att det under hösten skedde en förändring på arbetsmarknaden i stort när samhället öppnade upp, som påverkade tillgången på personer att rekrytera in till enheten.

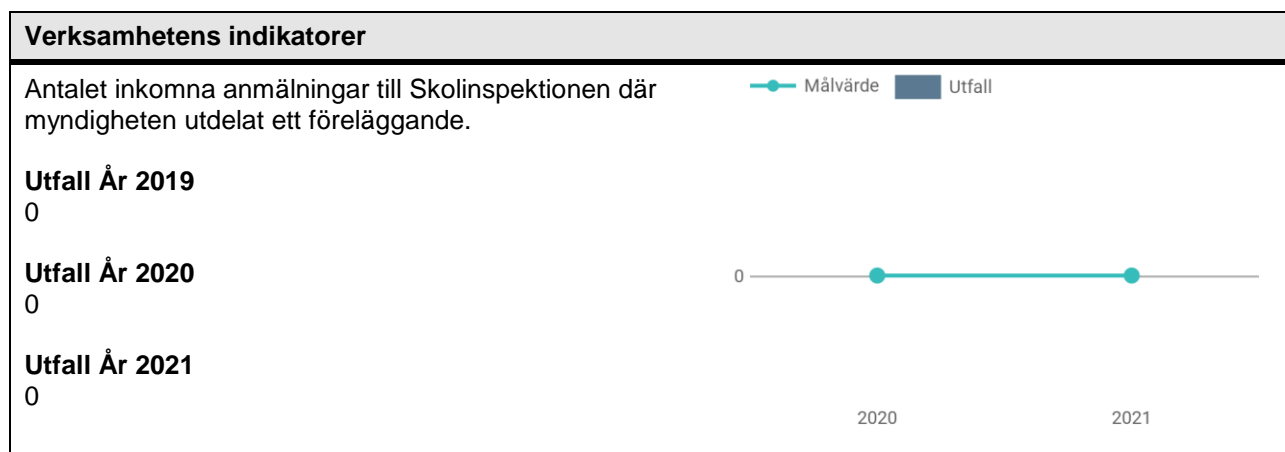
Förvaltningen har identifierat att fortsatt arbete med att utveckla strategier för att dels minska användandet av timvikarier men också för att säkerställa ett tillräckligt högt inflöde av timanställda till bemanningsenheten. En utvecklad systematisk uppföljning av vikarietillsättningen har införts.

Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %

Andelen medarbetare som nyttjar friskvårdsbidraget i någon form var under 2021 ca 33%, vilket motsvarar 480 personer. Detta är en minskning med någon procent jämfört med 2020.

Information om Borås Stads förmåner, inklusive friskvårdsbidraget finns med som en punkt i SAM-almanackan och borde på så vis nå varje medarbetare. Den pågående pandemin har påverkat utfallet då det också kan ha påverkat antalet medarbetare som nyttjat sitt friskvårdsbidrag på exempelvis gymkort eller andra typer av träningsformer inomhus i grupp.

Förvaltningen följer den fastställda SAM-kalendern och kommer således sprida information och kunskap om förmånerna kontinuerligt vilket är en viktig del i att öka andelen som nyttjar friskvårdsbidraget.

Antalet inkomna anmälningar till Skolinspektionen där myndigheten utdelat ett föreläggande.

Förskolenämndens målvärde är uppnått. Utfallet för januari-december 2021 är 0. Indikatorn avser anmälningar som föranlett ett föreläggande, med eller utan vite. Det gäller de fall då Skolinspektionen väljer att gå vidare med ärenden trots att nämnden avgett ett yttrande/gjort en utredning.

Genom att ha en hög kvalitet i verksamheten förebyggs antalet anmälningar. Det systematiska kvalitetsarbetet är en avgörande process för att verksamheten ska upptäcka och snabbt åtgärda eventuella brister. I det systematiska kvalitetsarbetet ingår som en viktig del att lyssna in vårdnadshavarnas synpunkter och att använda dessa i förbättringsarbetet. I de fall då en vårdnadshavare inte är nöjd med verksamheten och vill gå vidare med sitt missnöje, hänvisas vårdnadshavaren till kommunens system för att lämna synpunkter, detta i enlighet med Borås Stads rutin för hantering av synpunkter. I de fall det inkommer en anmälan från Skolinspektionen utreder förvaltningen skyndsamt samt vidtar åtgärder.

3.5.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
När Borås Stads nämndorganisation gjordes om stod valet mellan A) en gemensam kostorganisation under en nämnd, till exempel Servicenämnden eller B) en kostorganisation per nämnd. Alternativ B valdes. Kommunstyrelsen ska i samverkan med Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Vård- och äldrenämnden utvärdera det valda alternativet. Uppdraget ska redovisas senast halvårsskiftet 2021.	 Genomfört	Uppdraget är utfört, en rapport är framtagen och överlämnad till Kommunstyrelsen.

4 Nämndens verksamhet 1

4.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Statsbidrag	81 999	74 474	83 285	89 778	6 493
Avgifter och övriga intäkter	79 940	75 084	74 216	79 603	5 387
Summa intäkter	161 939	149 558	157 501	169 381	11 880
Personal	-636 619	-626 270	-670 341	-649 451	20 890
Lokaler	-89 612	-96 421	-99 994	-100 192	-198
Material och tjänster	-192 587	-200 319	-183 059	-211 338	-28 279
Kapitalkostnader	-707	-912	-1 500	-1 484	16
Summa kostnader	-919 525	-923 922	-954 894	-962 465	-7 571
Buffert (endast i budget)			-8 100		8 100
Nettokostnad	-757 586	-774 364	-805 493	-793 084	12 409
Kommunbidrag	753 925	793 150	805 493	805 493	0
Resultat efter kommunbidrag	-3 661	18 786	0	12 409	12 409
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Godkända "öronmärkta" projekt					
Resultat jfr med tillgängliga medel	-3 661	18 786	0	12 409	12 409
Ackumulerat resultat	-5 067	13 719	13 719	26 128	12 409

Resultatanalys

Rådande omständigheter på grund av Covid-19 har, som år 2020, påverkat både intäkts- och kostnadssidan under året. På intäktssidan blev förskoleavgifterna lägre än budgeterat till följd av färre barn än beräknat. Bland annat har vårdnadshavare som haft möjlighet skjutit upp inskolningar på grund av rådande omständighet. Nämnden har erhållit mer och fler statsbidrag än budgeterat, för bland annat språkutveckling. Nämnden gjorde ett stort överskott avseende personalrelaterade kostnader. Resultatet påverkades bland annat av att förvaltningen inte använde sig av timavlönad personal i lika hög grad, både på grund av att antalet barn var lägre på förskolorna men också för att minska smittspridning. Kostnaden för timavlönad personal var runt 7 mnkr lägre under 2021 än under 2019. En ökad andel personal var också frånvarande från arbetet i egen sjukdom eller för vård av barn. Nämnden gjorde totalt ett överskott avseende personalrelaterade kostnader med närmare 21 mnkr för perioden.

Under året beslutade Förskolenämnden att ta i anspråk 5,5 mnkr från Förskolenämndens buffert till satsningar på pedagogiska lärmiljöer i förskolan. Förskolenämnden beslutade även att fördela 2,6 mnkr ur bufferten för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd. Nämndens buffert på 8,1 mnkr för året var därmed förbrukad.

Det positiva ekonomiska resultatet gav förvaltningen möjlighet att göra ytterligare satsningar på förskolornas lärmiljöer, både inom- och utomhus, utöver de medel som fördelats ur nämndens buffert.

Förvaltningen erhöll statsbidrag för minskade barngrupper för läsåret 20/21 på ca 48 mnkr och för hösten 2021 på ca 26 mnkr.

Under pandemin har närvaron hos barnen i förskolan varit väldigt ojämn. Många har varit borta mycket, vilket föranlett att dessa barn fått en bristande undervisning under perioden. Kvaliteten på undervisningen har även påverkats av att många förskolor under perioden haft en hög andel pedagoger frånvarande, ibland under längre perioder. Det finns en risk för att detta i framtiden kommer ha en negativ påverkan för de barn som redan idag är i riskzon för att ha svårigheter att klara av framtida studier. Dessutom har ett nytt problem aktualiserats på förskolorna. Inskolningen av barn födda under pandemin har blivit mer personalkrävande och kan troligtvis kopplas till att dessa barn träffat få personer under sitt första levnadsår. Förskolenämnden erhåller ingen del av den så kallade skolmiljarden för 2022 och önskar därför få ta i anspråk 3 mnkr ur ackumulerat överskott för barn i behov av särskilt stöd.

Förskolenämnden önskar inför 2022 ta i anspråk 2 mnkr ur ackumulerat överskott för utvecklingsarbete i samverkan med familjecentralerna och Socialt hållbart.

Förskolenämnden önskar även få använda ackumulerat överskott till att bekosta de insatser som kommer att göras avseende passersystem på flertalet förskolor. Insatserna kommer att föranleda högre hyreskostnader under avskrivningstiden. Förskolenämnden avser att specificera kostnaderna i delårsrapporterna under 2022, i takt med att uppgifter erhålls från Lokalförsörjningsförvaltningen.

Förskolenämnden önskar totalt ta i anspråk 5 mnkr ur ackumulerat överskott, samt för insatser kopplade till passersystem.

4.1.1 Kostnader för "öronmärkta" projekt beslutade av Kommunfullmäktige

Projekt	Totalt godkänt belopp	Utfall tom 2020	Utfall 2021	Återstår
Summa				

4.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Central administration					
Intäkter	1	7	0	0	0
Kostnader	-11 026	-11 347	-11 901	-12 674	-773
Resultat	-11 025	-11 340	-11 901	-12 674	-773
Politisk verksamhet					
Intäkter	1	0	0	0	0
Kostnader	-2 066	-1 747	-2 292	-1 975	317
Resultat	-2 065	-1 747	-2 292	-1 975	317
Förskoleverksamhet					
Intäkter	160 345	147 063	156 010	166 667	10 657
Kostnader	-895 917	-897 440	-936 200	-933 440	2 760
Resultat	-735 572	-750 377	-780 190	-766 773	13 417
Öppen förskola					
Intäkter	84	58	84	133	49
Kostnader	-4 286	-3 995	-3 666	-3 740	-74
Resultat	-4 202	-3 937	-3 582	-3 607	-25
Familjecentral					
Intäkter	1 508	2 430	1 407	2 581	1 174
Kostnader	-6 230	-9 393	-8 935	-10 636	-1 701
Resultat	-4 722	-6 963	-7 528	-8 055	-527
Buffert					
Intäkter					
Kostnader					
Resultat					
Totalt					
Intäkter	161 939	149 558	157 501	169 381	11 880
Kostnader	-919 525	-923 922	-962 994	-962 465	529
Resultat	-757 586	-774 364	-805 493	-793 084	12 409

4.3 Verksamhetsanalys

Förskolenämnden har en budgetavvikelse för året på +12 409 tkr. Nämndens buffert på 8 100 tkr för året är förbrukad. Förskolenämnden önskar att årets överskott balanseras över till nästkommande år enligt Borås Stads regler och principer för ekonomistyrning.

Central administration:

Budgetavvikelsen är för året -773 tkr. Viss förstärkning av tjänster har skett under året för att kunna upprätthålla ett gott stöd mot verksamheten.

Politisk verksamhet:

Budgetavvikelsen är för året +317 tkr. Utfallet kan variera beroende av politiska uppdrag och arvoden.

Förskoleverksamhet:

Budgetavvikelsen är för året +13 417 tkr. Förskolenämnden beslutade under året att nyttja 5 500 tkr från Förskolenämndens buffert till satsningar på pedagogiska miljöer i förskolan. Förskolenämnden beslutade även att fördela 2 600 tkr ur bufferten för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd. Bufferten i sin helhet, 8 100 tkr, har därför fördelats till förskoleverksamhet.

Nämnden erhöll under året mer statsbidrag än budgeterat, för bland annat språkutveckling. Nämnden gör totalt ett överskott avseende personalrelaterade kostnader med närmare 21 mnkr för perioden. Det positiva ekonomiska resultatet gav förvaltningen möjlighet att göra ytterligare satsningar på förskolornas lärmiljöer, både inom- och utomhus.

Öppen förskola:

Budgetavvikelsen är för året -25 tkr.

Familjecentral:

Budgetavvikelsen är för året -527 tkr. Medel från Socialt hållbart Borås för familjecentrerat arbete erhöles enbart fram till och med juni 2021. Förvaltningen valde att fortsätta arbete inom området även under hösten 2021.

Buffert:

Nämndens buffert var för året 8 100 tkr. Förskolenämnden beslutade i april att ta 5 500 tkr ur bufferten i anspråk för satsningar i lärmiljöer i förskolan. I maj beslutade Förskolenämnden att ta 1 000 tkr i anspråk för barn i behov av särskilt stöd och i juni resterande 1 600 tkr för samma ändamål.

4.3.1 Central administration

Central administration har en budgetavvikelse för året på -773 tkr.

Viss förstärkning av tjänster har skett under året för att kunna upprätthålla ett gott stöd mot verksamheten och erbjuda heltidstjänster vid pensionsavgångar i administrationen.

HR-funktionen

Arbetet på HR-funktionen har påverkats avsevärt av den pågående pandemin, och chefsstödet har anpassats och utgått ifrån de förutsättningarna. I administratörsggruppen har fokus varit på att utveckla befintliga arbetssätt och identifiera förbättringsområden samt att utveckla samarbetet med andra stödfunktioner i staden så som löneservice, agresso-supporten och bemanningsenheten.

Administratörerna har under året lagt tid på beställningar och fakturahantering i verksamhetssystemet agresso. De har haft genomgångar med cheferna i systemet men också utvecklat chefernas kunskap i de upphandlade avtalen och säkerställt att varor beställs från rätt leverantörer i så stor utsträckning som möjligt.

HR-gruppen har fortsatt att arbeta med befintliga processer och att stötta cheferna i det dagliga arbetet med löpande HR-frågor så som rehabilitering, arbetsrätt, arbetsmiljö osv. HR-funktionen har under hösten tagit över förvaltningens process med VFU och har börjat utveckla arbetet som en del i framtida kompetensförsörjning. Arbetet med arbetsmiljö- och hälsofrågorna har intensifierats där bland annat mall och stödmaterial för omtankesamtal tagits fram för att tidigt identifiera risker för ohälsa hos medarbetare. Under senare delen av hösten har även arbetet med långtidssjukskrivna fått mer fokus.

Under 2022 kommer en ny modell för verksamhetsplan implementeras där även arbetsmiljö- och kompetensförsörjningsfrågor kommer att ingå.

Ekonomifunktionen

Delar av den stabsfunktion som finns under Ekonomifunktionen har även under 2021 haft mycket arbete med Corona-relaterade frågor. Ett stort fokus på kommunikation internt och externt har lett till

att ett ökat antal informationsutskick har gjorts under året till verksamheten och/eller vårdnadshavare. Ett omfattande informationsmaterial på webben har hållits aktuella och uppdaterats utifrån den information och de rekommendationer som främst Folkhälsomyndigheten kommit med. Dessutom har stabsfunktionen administrerat arbetet med utökad testning för medarbetare på förskolorna.

Medarbetare inom Ekonomifunktionen har planerat för och arbetat med den utställning som funnits på Kulturhuset i firandet av Borås 400 år. Utställningen pågick under december månad och presenterade verk gjorda av barn från ett flertal av förvaltningens förskolor.

Arbetsätt inom funktionen har anpassats för att möta Barnkonventionen och kravet på tillgänglighetsanpassning av dokument. Ett arbete har även påbörjats med rättighetsanalyser, som kommer att ersätta de barnkonsekvensanalyser som görs idag. Barnets perspektiv kommer även fortsättningsvis att vara i centrum när förvaltningen genomför rättighetsanalyserna. Rättighetsanalyser kommer att implementeras under 2022.

Under året har antalet dokument som kan signeras digitalt ökat, vilket underlättat hanteringen avsevärt när en större andel medarbetare arbetat hemifrån. Bland annat signeras nämndhandlingar och protokoll från FSG digitalt.

Ett flertal gemensamma processer med andra förvaltningar har stärkts under året, bland annat arbetet kring befolkningsprognos och miljöarbetet inom utbildningsklustret. Från och med 2022 planerar förvaltningen implementera en ny områdesindelning som underlag för befolkningsprognoser. Den nya indelningen speglar i högre grad vårdnadshavarnas önskemål och flödena i ansökningarna om plats, istället för den uppdelning som gjorts på tidigare kommundelar, och bör ge förvaltningen ett mer användbart underlag för analys och planering av platser.

Förvaltningen har tagit fram en beskrivning till hur arbetet sker kring hållbar cirkulär hantering av möbler.

Statsbidraget för minskade barngrupper försvann i nuvarande form och slås inför år 2022 samman med statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder. Kommunfullmäktige beslutade därför den 18 november 2021 att tillföra Förskolenämnden 35 mnkr. Under året har Ekonomifunktionen arbetat fram förslag på nivåer på grundbelopp samt strukturersättning i resursfördelningsmodellen.

I samverkan med den administrativa funktionen har Ekonomifunktionen tagit fram en ny modell för ersättning till fristående pedagogisk omsorg. Denna börjar gälla från och med april 2022.

Arbetet med den politiska satsning som gjorts kring förskolornas utemiljöer har fortsatt under 2021. Som ett led i detta valde förvaltningen att bland annat prioritera solskydd på förskolorna. Miljöförvaltningen har under året genomfört en granskning av solskydd på förskolegårdar med ett positivt utfall. Ett flertal förskolor har fått upprustning av sina utemiljöer och/eller kompletterat med utrustning på gårdarna. Under hösten genomförde förvaltningen kvalitetsdialoger med rektorer och representanter från LFF kring lokalernas beskaffenhet. Dialogerna kommer ytterligare att fördjupas inför 2022.

Lundens förskola på Bergsäter öppnade under våren 2021 och på Trollgårdens förskola på Sjöbo gjordes ett utbyte av moduler. I samband med detta rustades även utemiljön runt förskolan upp. Under 2022 kommer det ske ett fördjupat arbete kring ett erfarenhetsutbyte avseende byggnationer av förskolor.

4.3.2 Politisk verksamhet

Politisk verksamhet hade en budgetavvikelse för året på +317 tkr. Avvikelsen berodde på att lägre arvoden än budgeterat betalats ut. Verksamhetsbesök har till exempel inte kunnat genomföras fysiskt, däremot har ett digitalt nämndbesök på en förskola genomförts.

På grund av Corona-pandemin har nämndmötena under 2021 till största del genomförts digitalt.

4.3.3 Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten hade en budgetavvikelse för året på +13 417 tkr.

Den senaste befolkningsprognosen visade en viss minskning av antalet barn i åldersgruppen 1-5 år mellan 2020 och 2021. En del vårdnadshavare har valt att skjuta upp inskolning av de yngsta barnen för att skydda sig mot smittspridning. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under 2021 i snitt varit 69 barn eller ca 1,2 % färre än under 2020. Volymtimmarna minskade med närmare 8 % i snitt mellan åren. Antalet barn som vistats 15 timmar eller mindre i förskolorna minskade med närmare 7 % jämfört med 2020.

Antalet barn i fristående förskolor minskade i snitt med 9 platser eller ca 2 % under 2021 jämfört med 2020. Fristående pedagogisk omsorg minskade i snitt med 6 platser eller närmare 17 % mellan åren. Kostnaderna för köpta platser minskade med ca 400 tkr under 2021 jämfört med 2020.

Sammantaget, när även köpta och sålda platser till annan kommun räknas med, hade Förskolenämnden haft betalningsansvar för i snitt 87 eller ca 1,4 % färre barn under 2021 än under 2020.

Inom administrativa funktionen har samordnarna i syfte att minska smittspridningen av Covid-19 arbetat hemifrån stora delar av året. Arbetet på distans har efter vissa initiala inkörningsproblem fungerat väl. Arbetsuppgifterna har kunnat utföras med bibehållen kvalitet och medarbetarna har varit nöjda. Servicen till våra vårdnadshavare har kunnat upprätthållas över telefon och genom bokade besök.

Vanliga år sägs förskoleplatser upp av Förskoleförvaltningen om de inte nyttjats under tre sammanhängande månader. Med hänvisning till smittspridningen av Covid-19 har regeln inte tillämpats under första halvåret, utan barn vars vårdnadshavare velat ha sina barn hemma har tillåtits att ha det utan att förskoleplatsen sagts upp. I syfte att minska risken för RS-virus för barn under sex månader har Förskoleförvaltningen valt att under hösten inte säga upp förskoleplatser för barn vars vårdnadshavare velat ha sina barn hemma med hänvisning till att de fått tillökning.

I syfte att säkerställa att funktionen gör rätt saker på rätt sätt, samt för att externt kunna beskriva funktionens processer, har den administrativa funktionen under året gjort ett flertal processkartläggningar. Processkartor visualiserar processernas innehåll med start, aktiviteter och slut. Processkartläggningarna har lett till att processerna till viss del förfinats och förbättrats, samt att rutiner uppdaterats.

Att myndigheter informerar Skatteverket när de upptäcker möjliga fel i folkbokföringen ligger i både den enskilda medborgarens och hela samhällets intresse. Sedan juni 2021 är kommunen skyldig att underrätta Skattemyndigheten om fel i folkbokföringen. Med anledning av lagändringen har en rutin införts på den administrativa funktionen för att säkerställa att anmälan sker.

En fortsatt implementering av läroplanen har skett under året. Områden som särskilt lyfts i läroplanen är förskollärares ansvar i undervisningen, digital kompetens, hållbar utveckling, de nationella minoriteternas språk och kultur, rätt till teckenspråk, rätt till kroppslig och personlig integritet och jämställdhet. Under året har begreppen undervisning och aktiva åtgärder bearbetats i olika förskolor främst genom insatser på förskolenivå och med stöd från förvaltningen. Som ett led i en satsning från Skolverket har förvaltningen genomfört en särskild kartläggning av förutsättningar för flerspråkiga barns utveckling och lärande. Kartläggningen visar att det finns behov av utveckling på området och med stöd av Skolverket kommer ett antal kompetensutvecklingsinsatser att genomföras under 2022-2024.

Alla förskolor i förvaltningen arbetar efter en egen verksamhetsplan som de tagit fram med utgångspunkt i en analys av egna behov och utifrån förvaltningens övergripande verksamhetsplan. I förskolornas verksamhetsplan finns en analys av förskolans pågående arbete, mål för kommande års utvecklingsarbete samt en beskrivning av insatser som förskolan ska genomföra. De valda områdena för 2021 var främst utveckling av lärmiljöer, systematiskt kvalitetsarbete, språkutvecklande arbete och värdegrund/ aktiva åtgärder.

Förskolornas måluppfyllelse utifrån målen i de nationella styrdokumenterna har analyserats i kvalitetsrapporterna: systematiskt kvalitetsarbete, lärmiljöer, lek, och språkutveckling.

När det gäller det systematiska kvalitetsarbetet syns att förskolornas verksamhetsplaner blivit ett stöd för att avgränsa arbetet mot ett prioriterat utvecklingsområde. Det är också tydligt att förskolornas mål i det prioriterade utvecklingsområdet tillsammans med tydligt formulerade förväntade effekter ligger till grund för planering av insatser och det dagliga arbetet på avdelningarna. Alla avdelningar använder en framtagen struktur för ett systematiskt kvalitetsarbete. I många fall sker detta digitalt och lärplattformen Ping Pong har använts som ett dokumentationsverktyg. Flera förskolor lyfter att de utvecklats gällande den pedagogiska dokumentationen men behöver samtidigt utveckla sitt förhållningssätt som kan kopplas till den pedagogiska dokumentationen för att också göra barnen mer delaktiga. Fortsatt behöver analyser både på avdelningsnivå och enhetsnivå utvecklas vidare och systematiken kring aktiva åtgärder generellt bli tydligare. Insatser kommer att erbjudas även fortsatt på området.

Lärlmiljöer har varit ett prioriterat område både övergripande på Förskoleförvaltningen och på enhetsnivå. Som ett resultat av olika insatser har måluppfyllelsen på området ökat. De flesta förskolor använder tydliggörande pedagogik för att skapa en struktur för barnen på förskolan och underlätta för deras lärande. Det pedagogiska materialet är mer tillgängligt än tidigare och det finns en större variation av material. Tio förskolor ingår i ett Erasmus-projekt 100 språk 100 miljöer vilket innebär en kompetensutveckling kring lärlmiljöer och studiebesök i Italien. Förskolors nästa steg för att nå en högre måluppfyllelse på lärlmiljöområdet är att utveckla samsyn omkring lärlmiljöns fysiska uppbyggnad och omkring samt pedagogers förhållningssätt. Även barns delaktighet och inflytande i utformningen av lärlmiljöer är ett utvecklingsområde. Lärlmiljöer utomhus är fortsatt ett stort utvecklingsområde på flera förskolor. Några förskolor har under året fått en upprustning utifrån Nämndens satsning på utemiljön.

Gällande lek har insatser på kompetensutveckling i tydliggörande pedagogik givit resultat för alla barns möjligheter att utvecklas i leken och måluppfyllelsen har ökat under året. Lärlmiljöer som stimulerar till lek och interaktion mellan pedagoger och barn har bidragit till en ökad måluppfyllelse. Utemiljön som är ett utvecklingsområde och som påverkar barns lek utomhus, kan utvecklas på flertalet förskolor.

Det språkutvecklande arbetet har i flera delar en hög måluppfyllelse. I stort sett alla förskolor använder Polyglutt för att förstärka barns olika språk. Genom det digitala verktyget kan barn höra en bok på sitt modersmål och på svenska. Verktyget bidrar till att förskolorna når målet att ge barnen förutsättningar att utveckla det svenska språket, modersmål och minoritetsspråk hos barnen. Utvecklingsområden som identifierats är en fördjupning av högläsningens syfte och innehåll och att utveckla ett interkulturellt förhållningssätt med fokus på flera språk och flerspråkiga miljöer.

Stödfunktionerna på förvaltningen har haft många insatser inom ovan granskade områden men även gällande digital kompetens som vävts in som en del av andra insatser. Under året beviljades en ansökan till Erasmus för att tillsammans med förskolor i Italien och Portugal undersöka och utveckla digitalisering i förskolan. fyra förskolor kommer att ingå i projektet som följeforskas av Högskolan i Borås.

Förskoleförvaltningen påbörjade under senare delen av 2020 revidering av språkplattform och plattform för matematik. Arbetet har fortgått under 2021 och kommer att färdigställas under 2022. Plattformarnas syfte är att tolka och konkretisera läroplanens respektive områden språk och matematik och ska beskriva vad varje barn kommer att möta under sin förskoletid på dessa två områden. Plattformarnas struktur och innehåll ger möjlighet för pedagoger att fördjupa sig inom olika områden.

Läroplansintroduktion för medarbetare som saknar adekvat utbildning har genomförts under 2021. Utbildningen har gett deltagarna insikter i vad uppdraget går ut på, ge deltagarna verktyg att arbeta i förskolan och bli inspirerade till att utbilda sig till barnskötare eller förskollärare. För detta arbete har en verktygslåda som beskriver konkretisering av läroplanen tagits fram. En ny omgång är planerad till våren 2022.

Förskolenämnden ansvarar för tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Under 2021 har tillsyn av bland annat det systematiska kvalitetsarbetet och lärlmiljön på de fristående förskolorna genomförts. En ny sida på Boras.se har tagits fram med information om bland annat tillsyn, sanktioner

och ansökan.

Under året har Barnhälsan genomfört utbildningar både digitalt och fysiskt för arbetslag och hela förskolor framförallt inom autism, LAB (lågaffektivt bemötande, TAKK, (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) samt tydliggörande pedagogik. Utbildningarna kommer att utvecklas under nästkommande år. Färre observationer i barngrupper av specialpedagoger har kunnat utföras under året för att skydda förskolorna från smittspridning, men material i form av film från verksamheten för att kunna ge specialpedagogiskt stöd har samlats in.Handledningar och konsultationer för arbetslag och möten med vårdnadshavare har mestadels skett digitalt. Två perioder med orienteringsmöten med rektorer har hållits under året där en sammanställning kring barn i behov av stöd samlas in som underlag för tilläggsbelopp.

4.3.4 Öppen förskola

Öppen förskola hade en budgetavvikelse för året med -25 tkr.

Målområdena för de öppna förskolorna har under året varit att arbeta med språkinriktade insatser och utveckling av språkstimulerande lärmiljöer. Föräldrar får kunskap i hur de kan stödja sitt barns utveckling framförallt inom språk. Barnkonventionen, Läroplanen för förskolan och den Nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd med syfte att främja barns hälsa och utveckling genomsyrar i hög grad verksamheten. Under året har den öppna förskolan arbetat med fokus på att stärka vårdnadshavare i sin föräldrar/ansvarsroll kring sitt barns utveckling. Det systematiska kvalitetsarbetet har gjort att kompetensen och medvetenheten har höjts hos pedagogerna.

Hissa språket är ett projekt beviljat från VGR - sociala investeringsmedel- som är en verksamhet för familjer med barn med sen språkutveckling. Under året har projektet Hissa språket utvecklats och blivit känt hos vårdnadshavare, BVC och förskolor.

Svenska för alla har övergått till Språka tillsammans-SFI på Öppen förskola som är ett projekt beviljat av Länsstyrelsen där samverkan sker med Vuxenutbildningen. Projektet innebär att föräldralediga kvinnor ska utbilda sig i svenska språket för att ge dem ökad etablering och inkludering i samhället. Projektet har startat på Öppna förskolan Norrby och Kristineberg.

De öppna förskolorna som ej ligger i anslutning till en familjecentral har fortsatt sitt samarbete med närliggande BVC. Detta har skapt en samsyn kring familjers behov och vad vi ska arbeta med i områdena. Samverkan har inneburit ett ökat och nära stöd till vårdnadshavare.

Verksamheten har under året påverkats av Corona och periodvis haft reducerad verksamhet samt bedrivit uteverksamhet/digital verksamhet. Verksamheten har även behövt stängas under en period under våren.

Den digitala verksamheten är planerad att fortsätta som ett komplement till fysiska /kurser och utbildningar tex spädbarnsmassage och ABC/föräldraskapsstöd.

Öppna förskolan Norrby och Boda har organiserat för ett mobilt vaccinationsteam utefter en ansökan till VGR. Detta ledde till ökat vaccinationsdeltagande av invånare framförallt på området Norrby.

4.3.5 Familjecentral

Familjecentralens verksamheten hade en budgetavvikelse för året med -527 tkr.

”Hissa Språket” och "Språka tillsammans" har fortsatt utvecklats i samverkan med Familjecentralens alla professioner. Familjecentralernas verksamhet har utvecklats genom områdesbevakning och samverkan mellan olika förvaltningar och aktörer. Behoven har legat till grund för planering. Familjecentralernas arbetssätt och organisation har utvecklats inom ramen för socialt hållbart.

Ett arbete med nya underlag för verksamhetsplan och systematiskt kvalitetsarbete har startats i samarbete med kvalité och utveckling.

Under året har samverkan med förskolorna i områdena fortsatt enligt plan.

Familjecentralens arbete har påverkat under året på grund av de olika professionernas riktlinjer utifrån Corona. BMM har till större delen av året inte haft möjlighet att arbeta vid Familjecentralerna.

I samverkan har vaccination mot covid -19 utförts.

Samverkan med Barnhälsan och familjecentralerna med fokus på språkutveckling har fortsatt under året.

Pedagog från Familjecentralen Norrby deltar i Spr kutvecklingsprojektet på området inom ramen för socialt hållbart.

4.4 Verksamheten 2021

Förskolenämnden ska arbeta utifrån målet att fördelningen mellan förskollärare och barnskötare ligger på 70 respektive 30 procent och i övrigt att all personal har relevant utbildning. Nämnden arbetar prioriterat med kompetensförsörjningen för att försöka öka andelen förskollärare, i december 2021 var andelen 45%. Andelen barnskötare var i december 2021 32 %. Bristen på förskollärare  r nationell och en ökad samverkan med utbildningsaktörer, främst Högskolan i Borås, planeras för att vända trenden. En förvaltningsövergripande kompetensförsörjningsplan har tagits fram som varje enhet arbetar med. För att arbeta mot att all personal har relevant utbildning så ingår det i förvaltningens verksamhetsplan att underlätta för validering.

Förskolenämnden ska göra sin del i att garantera att elever, som har gått ut med fullständiga godkända betyg inom barn- och fritidsprogrammet eller diplom inom vård- och omsorgsprogrammet, f r provanställning. Nämnden arbetar prioriterat med kompetensförsörjningsfrågorna och med att kvalitetssäkra rekryteringar. Detta görs bland annat genom att ha en väl utarbetad arbetsplatsförlagd utbildning vilket också g r elever som har gått ut med fullständiga, godkända betyg eller diplom inom barn- och fritidsprogrammet eller vård och omsorgsprogrammet anställningsbara.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Förskolenämnden ska vara behj lpig och delta i detta arbete. Det femåriga projektet En kommun fri från våld är avslutat. Arbetet med hedersrelaterat våld har startat under hösten 2020 och fortsatt under 2021 på Förskoleförvaltningen. En plan har gjorts för implementering i förvaltningen.

Förskolenämnden tar inte ut några extra kostnader utöver de som fastställt av kommunfullmäktige.

4.5 Jämställdhetsperspektivet

Under 2021 har implementering av V rdegrundsplattformen för verksamheten fortsatt. Med hjälp av den har förskolor ytterligare utvecklat sitt arbete med bland annat jämställdhetsperspektivet. Förskolor har fördjupat sitt arbete kring aktiva åtgärder där arbete för att motverka skillnader mellan kön  r en viktig del. Genom kompetensutveckling och arbete i arbetslagen på förskolan har flera förskolor arbetat fram en tydlig systematik där jämställdhetsperspektivet  r tydligt. Det dagliga arbetet genomsyras av att barnen i de olika undervisningsprocesserna f r ta del av och arbeta med hur könsroller kan se ut och därmed minska risken för att göra rollerna stereotypa.Handledning och stöd till arbetslagen har givits under året och utifrån behov som beskrivs i förskolornas verksamhetsplaner erbjuds fortsatt stöd på området.

5 Konsekvenser av coronaviruset

Förskolenämnden har under 2021 följt de rekommendationer som kommit från Folkhälsomyndigheten och regeringen. Åtgärder har vidtagits efter gällande rekommendationer och regelverk. Under hösten avslutades stabsläget i förvaltningen och utvecklingen av pandemins konsekvenser på förskolorna har följts regelbundet i förvaltningsledningen. Varje månad har nämnden fått en muntlig rapport om läget. Personal har fortsatt fått hantera nya riktlinjer och information, nya bedömningar, vårdnadshavares oro och frustration vid sidan av egna frågor och oro. Trycket har varit hårt på rektor att hantera alla nya aspekter och krav på verksamheterna.

Covid-19 tillsammans med RS-virus och förkylningar har sammantaget utgjort ett stort tryck på personalen och vi ser under senare delen av hösten att barn och pedagoger som tidigare i pandemin följdes åt i frånvaro inte på samma sätt synkroniserat under hösten. Det har betytt att det periodvis varit svårt att bemanna förskolorna. Frånvaron har inte fullt ut gått att ersätta med vikarier. Smitta har brutit ut på ett antal förskolor under året och för att tidigt kunna stoppa spridning har förvaltningen erbjudit utökad testning. Under största delen av året har vi fått stöd av Tekniska förvaltningen för transport av test-kit, men under senare delen har förvaltningen utbildat egna chaufförer för uppdraget. Två av våra vaktmästare sköter utkörning av test-kit och inlämning av dessa till vårdcentral. Genom detta arbetssätt har vi stoppat smitta genom att upptäcka flera asymtomatiska som varit smittade.

Administrativ och stödpersonal har arbetat hemifrån sedan i mars 2020 i enlighet med Borås Stads direktiv. Hemarbetet under perioden har fungerat mycket väl och upplevs positivt av huvuddelen av personalen. En rutin för hemarbete och en rutin för återgång har tagits fram. Stödfunktionerna har till stora delar arbetat digitalt med handledning och stöd till förskolor, men under hösten 2021 har en återgång till arbetet påbörjats. Fortsatt är det dock hemarbete som dominerar. Besök på förskolor har kommit igång igen under hösten. Medarbetarna har analyserat sin arbetssituation och identifierat uppgifter som är mer lämpade för hemarbete och vad som bäst sker på förvaltningskontoret.

Förskolorna har under året kunnat beställa det skyddsmaterial som förskolorna haft behov av. Förskolorna har uppmanats att under ledning av rektor behålla goda rutiner för att minska smittspridning och bland annat organiserat hämtning och lämning av barn utomhus.

Verksamhet / Händelse	Uppskattad ekonomisk konsekvens 2021, tkr
Minskade personalkostnader	+20 000
Minskade förskoleintäkter	-1 400
Summa	18 600

6 Verksamhetsmätt

6.1 Förskola

6.1.1 Förskola

6.1.1.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal inskrivna barn från kommunen	6 007	5 841	5 970	5 781
varav barn i fristående verksamhet	460	452	480	446
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år	90	88	92	90
Bruttokostnad per inskrivet barn, kr	147 708	151 947	156 681	161 015
Antal barn per årsarbetare i egen regi	5,1	5	5,3	4,8

6.1.1.2 Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Andel förskollärare, %	48	49	50	45
Andel barnskötare, %	30	29	30	32
Gruppstorlek	14	13	14,5	13

7 Investeringar

7.1 Sammanställning investeringsvolym

	Godkänd utgift	Total budget 2021	Utgift 2021	Avvikelse 2021	Omdisp	Prognos
Investeringar årliga anslag						
Investeringar som löper över flera år						
Summa						

7.2 Investeringar, årliga anslag

Tkr	Budget 2021	Utgift 2021	Avvikelse 2021
Inventarier nya förskolor	1 800	0	1 800
Summa	1 800	0	1 800

Analys

Till varje hemvist på en förskola har 150 tkr avsatts i Kommunstyrelsens investeringsplan för inventarieanskaffning som ligger inom Förskolenämndens ansvar.

Under året har inga investeringsmedel behövt tas i bruk.

7.3 Investeringar som löper över flera år

Tkr	Godkänd utgift	Total budget 2021	Utgift 2021	Avvik.	Omdisp	Prognos	Status
Summa							

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Pågår

3: Klart för ekonomisk slutredovisning

Analys

Lokalförvaltningsnämnden har erhållit investeringsmedel för satsning på förskolornas utemiljöer med 15 mnkr över tre år.